

Anti-segregare

*Desființarea cartierelor de săraci
este importantă și în localitatea ta!*

Culegere de oferte

pe baza experiențelor din Ungaria

Editat de: *Letenyei László*

Responsabilul ediției președintele DARTKE

Elaborat cu sprijinul colegiului internațional NCA
În cadrul proiectului „Anti segregare în Ungaria, România și Serbia”
/ NCA-NK-10-B-0113

Seged, 31.decembrie.2010.

Cuprins

Cuvânt înainte _____ 4

Introducere _____ 5

Desegregare școlară

Szűcs Norbert: Desegregare pe bază de mentorat

Prezentarea cazului din Seged _____ 6

Szűcs Norbert: Desegregare în prisma reorganizării sistemului instituțional educațional

Modelul Hódmezővásárhely _____ 12

Járfás Tímea: Observarea participativă a școlii complementare din Ferencvaros _____ 16

Structura urbană și desegregarea

Kovács Márton Jeromos și Scharnitzky Máté:

Descrierea PAS (Plan anti-segregare) _____ 19

Integrarea pe piața muncii

György Tamás, Korom Gabriella și Rési Kata:

Rețea de magazine sociale _____ 22

Beregszászi Nikolett és Gál Réka Zsuzsa:

Cooperativele sociale. Un posibil instrument pentru integrarea socială a romilor și a persoanelor dezavantajate. _____ 25

Szita Ildikó și Tóth Tímea:

Programul de recuperare a decalajului romilor. Programul Esztergom _____ 33

Cuvânt înainte

Segregația înseamnă fenomenul în cadrul căruia, într-o localitate oamenii cu diferite statutari sociale sunt despărțiți și din punct de vedere geografic. Exemple tipice sunt cartierele de săraci din cadrul orașelor sau cartierele

Segregația este un fenomen negativ, deoarece nu oferă posibilitate oamenilor de a ieși din sărăcie. Dacă cineva este sărac, doar locuiește într-un cartier mai bun, găsește mai ușor un loc de muncă, sau o școală mai bună copiilor săi.

Însă cel care locuiește într-un cartier al săracilor și în anturajul său deasemenea se întâlnește cu oameni săraci fără perspectivă și nu găsește cale de a ieși din sărăcie. Nu doar el însuși ci nici copii lui nu vor găsi un loc de muncă, nu vor câștiga bani și nu vor plăti impozit – să vă fie favorabil și Dumneavoastră.

Împotriva segregatiei se poate face ceva. Nu doar la nivel mare la nivel național ci și la nivel mic, sigur chiar și în localitatea în care trăiți și Dumneavoastră. Am elaborat acest mic caiet, pentru a vă atrage atenția asupra unor metode încercate deja în Ungaria. În cazul în care în urma citirii acestui manual aveți întrebări adresați-vă cu încredere membrilor asociației noastre!

Propuneți și Dumneavoastră aceste metode în atenția Autorității Publice Locale!

Acționați și Dumneavoastră împotriva segregatiei!

Nagy Gábor Dániel
Președintele DARTKE
Szeged, Ungaria

Introducere

În cadrul anului 2010 cercetătorii DARTKE (împreună cu membrii *Asociației Infotour Carei* și ai *Asociației CIFI* din Senta) cu sprijinul profesional al *Universității Corvinus din Budapesta*, au desfășurat o cercetare în domeniul anti segregării.

Cercetările sau focusat pe trei domenii:

1. Anti-segregare școlară
2. Anti-segregarea cartierelor
3. Integrarea pe piața muncii

În cele ce urmează pe baza rezultatelor de cercetare puteți citi exemple care pot fi utilizate ca modele, și sperăm să fie aplicabile și în alte părți.

Propun în atenția Dumneavoastră!

Letenyei László
editor

Szűcs Norbert: Desegregare pe bază de mentorat

Prezentarea cazului din Seged

În societatea maghiară diferența dintre săraci și bogați este din ce în ce mai mare. Școlile noastre sunt foarte diferite, din cauza căruia crește segregarea, copiii bogați merg la școli mai bune, cei săraci în mai slabe. Această diferențiere o numim *segregare școlară*.

Segregare teritorială și școlară la Seged

Procentul populației rrome la nivelul orașului Szeged este mai scăzut decât cel la nivel național, diferitele statistici arată un procent între 0,6-1,3, care poate fi estimat la 1000-2300 de locuitori. Majoritatea rromilor trăiesc împrăștiat în oraș totuși există trei cartiere de rromi:

1. în jurul pta Hunyadi,
2. în Kiskundorozsma, în jurul străzilor Búza și Árpa
3. în jurul Cserepes sor.

Ultimele două au fost definite ca segregate și de Planul Anti Segregare din cadrul Planului Integrat de Dezvoltare Urbană aprobat în 2008.

În Szeged în decursul unui deceniu a apărut segregarea școlară (și) din cauza delimitării cartierelor. Rátkai (1997) încă scrie astfel: „...În școala din Kolozsvari ter, 40 la sută din elevi este de origine rromă, doar în liceu doar 30 la sută, în școala primară 50 la sută iar în clasa întâi este peste 70 la sută.” În anul școlar 2006/2007 majoritatea elevilor din școlară este de origine rromă, iar în școala primară au fost înscriși doar copiii de origine rromă. În mod interesant o parte dintre elevii rromi, mergeau la școală dintr-un cartier îndepărtat al orașului (de exemplu Szeged)

Închiderea de Instituții din principiul desegregării

Nivelul de segregarea extremă a școlii Generale Móra Ferenc, a încălcat mai legi aflate în vigoare, în consecință în urma inițiativei Rețelei de Integrare Școlară Națională și a Autorității Publice Minoritare din Szeged, Autoritatea Publică Locală a decis închiderea școlii. Zona școlii închise a fost împărțită între cinci școli, în scopul de a prevenii ca copii dintr-un cartier să fie înscriși în aceeași școală.

O parte dintre profesorii școli nu a fost de acord cu închiderea școlii, o parte dintre aceia care beneficiau de pe urma romilor, opoziția locală a primarului. Aveau interese contrare organele profesorilor din școlile care au preluat elevii, asociația părinților – deși aceștia nu și-au exprimat în mod clar opoziția.

Pentru elaborarea programului de desegregare lucrătorii aparatului profesional au avut foarte puțin timp la dispoziție. Din cauza pericolului de „integrare rigidă”, membrii asociației DARTKE au organizat proiecte de cercetare – informare în mai anul 2007 (Szűcs, 2007).

Am avut la dispoziție foarte puțin timp în ciuda acestui fapt am reușit să obținem o imagine profundă și diferențiată. Am tras concluzia că elevii Școlii Generale Móra Ferenc, au obținut rezultate slabe și într-o școală cu pretenții scăzute, nu mergeau la școală, profesorii au obosit. Mai mulți elevii au renunțat la studii fiind analfabeți, iar numărul analfabeților funcționali era foarte ridicat la nivelul școlii. Pe baza rezultatelor testelor de competență, școala era una care avea cele mai slabe rezultate la nivelul țării.

Cei 128 de elevii ai școlii închise au fost redirectionate spre unsprezece școlii din Szeged. În instituția care a primit cei mai mulți elevi au ajuns 22 de romi, iar în cea care a primit cele mai puține 7. Fiecare școală a devenit accesibilă cu transport în comun fără a fi necesară schimbul vehiculului. Au fost atenții și la plasarea comună a fraților (uneori a prietenilor), și la corespunderea limbilor învățate.

Ce este profesorul mentor?

În majoritatea cazurilor din școala inițială au fost plasați și profesorii, în scopul facilitării integrării elevilor. Ei au fost numiți *profesori mentori*. În toate școlile primitoare au creat noi locuri de muncă, în cele 11 școli primitoare au creat 16,5 statusuri de profesor mentor. În fișa postului a figurat integrarea elevilor, menținerea relației cu părinții, soluționarea problemelor individuale.

Patru școli primitoare au luat parte la un curs acreditat în cadrul căruia 30 de profesori au primit training IPR, respectiv un training metodologic. Autoritatea Publică Locală a asigurat 5 milioane de Forinți pentru sprijinirea elevilor absolvenți a școlii, în primul rând pentru cumpărarea de îmbrăcăminte și unelte școlare.

Programul Mentor pentru studenții DARTKE

„Integrarea rigidă” înseamnă fenomenul în care numărul și procentul elevilor din familii cu situație materială nefavorabilă corespunde cu legile aflate în vigoare, însă primirea reală – din cauze pedagogice și/sau de atitudine - nu se realizează.

La Szeged în vederea evitării eșecului asociația DARTKE a inițiat un program *Mentor pentru studenți* de pedagogie, în vederea compensării deficiențelor în anul școlar 2007/2008. Scopul programului mentor pe termen scurt a fost facilitarea integrării școlare și sociale a copiilor care provin din școala închisă – majoritatea de etnie romă -. Al doilea scop a fost asigurarea acumulării de experiență pentru viitorii profesori. În cadrul proiectului în primul an integrarea copiilor din școala generală Mora Ferenc a fost ajutată de 35 de studenți. Unui student iau venit 3-4 copii de origine romă. Munca a fost condusă de profesorii mentori ai școlilor.

Studenții au petrecut în școală 8 ore pe săptămână. Responsabilitățile acestora au fost următoarele: întâlnire permanentă cu elevii mentorați de către aceștia, corepetarea acestora, menținerea relației cu părinții elevilor mentorați, organizarea de programe comune cu elevii majoritari, gândirea comună cu elevii cu profesorii în vederea soluționării

problemelor ivite în funcționarea școlii culegerea de informații cu privire la funcționarea programului, administrare.

Studentii au luat parte la un curs de două semestre organizat în cadrul Universității de Științe din Szeged secția Pedagogie. Funcționarea programului a fost sprijinită și printr-o pagină web și diferite forumuri consultative.

Pe baza experiențelor noastre putem spune că reacția elevilor a fost pozitivă au așteptat activitățile comune. Au apărut două forme pentru facilitarea integrării elevilor:

- doar după finalizarea orelor (în șapte dintre cele doisprezece școli)
- mai ales după finalizarea orelor , doar de la unele ore studenții mentori puteau cere elevii – asemănător cu practica profesorilor mentori

Atât pe lângă cât și împotriva acestor soluțiilor sunt argumente:

- Elevii din cauza cunoștințelor precare de multe ori nu înțelegeau materia predată, în acest context sustragerea acestora de la ora respectivă era justificabilă. În același timp în cazul orelor care necesitau competențe, elevii lipseau chiar de la acele ore care le-ar fi oferit posibilitatea de a realiza succes, pentru a interacționa cu colegii lor.
- După finalizarea orelor elevii sunt obosiți și deconcentrați iar în aceste condiții munca era mai puțin eficientă
- Posibilitatea de a efectua aceste activități dimineața a fost îngreunată și de lipsa sălilor potrivite, care de multe ori a reprezentat un obstacol și după amiază

Necesitatea programului mentor poate fi observată și din faptul că în cazul liceenilor la jumătatea anului 80 iar la sfârșitul anului 70 la sută aveau calificative foarte mici la cel puțin o materie. În cazul în care integrarea elevilor se bazează doar pe competențe, notele elevilor scad. Problema este deosebit de importantă mai ales dacă luăm în considerare că funcționarea optimă a unor abilități (ex. cititul) necesită exerciții de mai mulți ani, iar în consecință lipsurile în cazul unor studenți nu mai pot fi recuperate.

Integrare socială

În cazul majorității elevilor mentorații integrarea în clasă sa petrecut în mod potrivit însă la aprox. un sfert dintre aceștia la sfârșitul primului an situația era critică.

În cazul băieților integrarea fără succes de multe ori a rezultat în comportament agresiv față de colegi, iar în cazul fetelor a fost caracteristic comportamentul retras, singuratic.

În opt școli (din cele 12) studenții mentori au organizat cercuri specifice pe anumite materii. Ocupațiile au fost foarte diverse începând cu lucru manual, club de film și la metodologie de învățare. Scopul principal a fost ocuparea comună a copiilor defavorizați și ai celorlalți. Pe baza experiențelor aceste cercuri au avut rezultate vizibile din privința integrării sociale și a primirii copiilor rromi.

Elevi particulari

În primul an în total 10 elevi au primit statut de elevi particulari în școala primitoare. Însă ne-am exprimat opinia foarte consecvent că statusul de elev particular nu poate fi o soluție pentru elevii care se integrează greu, nu poate fi unealta unei noi segregări. Văzând diminuarea obligațiilor elevii au prins chef de această soluție, mai ales în cazul fraților. S-a întâmplat că un elev s-a transferat la o altă școală pentru că a considerat – împreună cu părinții - că într-o altă școală poate primi mai ușor statut de elev particular, mai ales într-o instituție în care au fost mai multe precedente.

Rezultatele mentorării

Rezultatele mentorării sunt foarte greu de estimat, pe de o parte deoarece relația de mentor are în primul rând efect preventiv în diminuarea părăsirii școlii, a absențelor, a comportamentului disocial respectiv a avut rezultate pozitive în facilitarea relației pozitive cu profesorii, colegii.

Deși munca de mentor – pe baza observațiilor elevilor, părinților și majorității profesorilor – a avut efecte pozitive asupra rezultatelor elevilor integrați. În multe cazuri integrarea pare fără speranță, în cazul unei părți dintre elevi poate fi propus ca scop accesibil absolvirea școlii. Părerea majorității profesorilor este însă aceea că marea majoritate a elevilor din școala elementară are șanse reale de a ajunge din urmă nivelul clasei. Majoritatea elevilor au mers la școală iar acesta poate fi considerat un rezultat important.

Dintre cei 129 de elevii înscriși în septembrie 2007 , 62 au terminat anul, 19 elevi au avut media peste 3,00. 20 de elevi au rămas corigenți din una sau mai multe materii, 36 au fost nevoiți să repete anul, în multe cazuri din cauza numărului mare de absențe. În august 2008 Asociația DARKTE cu ajutorul direct al MJV Szeged, cu participarea studenților mentori a organizat activități de pregătire a corigenților, a cărui rezultat a fost că toți elevii au reușit examenul și nimeni nu a fost nevoit să repete anul.

Literatură

Radó Péter, 1997: Jelentés a magyarországi cigány tanulók oktatásáról. Szakértői tanulmány a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal számára, Budapest

Szűcs Norbert, 2004: A cigányokkal kapcsolatos társadalmi távolság mértéke a szegedi lakosság körében, In: Pászka Imre (szerk.), A látóhatár mögött. Szociológiai tanulmányok, Szeged: Belvedere Meridionale, 197-218.

Szűcs Norbert: Desegregare în prisma reorganizării sistemului instituțional educațional

Modelul Hódmezővásárhely

Hódmezővásárhely este a doua localitate ca mărime din privința teritoriului, un oraș grădină, a cărei unicitate este oferită de tradițiile încă în viață și de patriotismul mândru al locuitorilor. În ultimii 5 ani cu denumirea de „Modelul Vasarhelyi” a fost introdusă o reformă unică școlară.

Reforma structurală a învățământului școlar a fost condusă din privința raționalizării economice. Numărul elevilor scăzut (anual cu aproape 200), iar școlile au devenit prea mari, față de numărul elevilor, în consecință Autoritatea Publică Locală a considerat-o mult prea costisitoare. Iar profesorii se temeau de viitoarele disponibilizări.

În competiția pentru elevi școlile au devenit concurente. Folosindu-se de dreptul la liberă alegere părinții deseori alegeau școala care avea cel mai mare prestigiu. Toate acestea au avut efecte nefavorabile asupra posibilităților egale pentru elevi.

Segregarea a fost cea mai mare în Școala generală Szántó Kovács János, în anul școlar 2006/2007 procentul copiilor defavorizați a ajuns la 39. Majoritatea copiilor romei din cartierul de romei Eszak utca din apropiere frecventau această școală.

Costurile cele mai mari pentru Autoritatea Publică Locală a reprezentat-o școlarizarea copiilor din cartierele marginase. Majoritatea copiilor provenind de aici au o situație materială modestă, iar 17 la sută sunt în situație marginală. În ciuda completărilor de normă duse la extrem acești copii au avut cele mai slabe rezultate la testele de competențe.

Autoritatea Publică Locală a încercat mai multe soluții: de ex. au renovat câteva școli din aceste cartiere (printre primii din țară!) au introdus metoda

pedagogică integrată (IPR). Doar degeaba, părinții și-au luat copii, iar în aceste școli a crescut procentul copiilor săraci și de origine romă.

Modelul „Vásárhelyi” iar în acesta programul de segregare a fost un proces strategic bine gândit. La începutul planificării lucrătorii aparatului profesional au privit în ansamblu problemele care necesită soluționare și întrebările profesionale:

- Au fost de acord cu închiderea Școlii Gen. Segregate Szántó Kovács János, însă chiar aceasta a fost clădirea care fuse renovată cu puțin timp în urmă, iar profesorii școli erau profesioniști de renume.
- Problema valorificării clădirilor
- Au recunoscut tendința că părinții din cartierele marginase preferă să-și înscrie copii la școlile din centru
- Numărul copiilor defavorizați este o dată în continuă schimbare
- Au apărut probleme de interpretare privind legile în vigoare (puține precedent, nu au fost elaborate explicații ministeriale)

În urma identificării problemelor principale, ca următorul pas al procesului de desegregare, pe baza *statisticilor demografice locale* au revizuit în detaliu *tendențele demografice* ale localității. Cu ajutorul femeilor protectoare au evaluat și numărul femeilor însărcinate, în consecință au putut estima în prealabil pe șapte ani numărul copiilor înscriși în clasa întâi. (350 – 370 anual, plus 30-40 în cartierele marginase) Astfel au desemnat numărul de profesori necesari pentru următorii 7 ani, astfel punând capăt incertitudinii existențiale – îi adevărat că au fost destul de mulți disponibilizați. Apoi (în mod unic în țară) au adus o decizie radicală, *au desființat toate cele 11 școli aflate sub autoritatea Autorității Publice Locale* (mai exact una a fost preluată de biserica Catolică) iar în 1 iulie 2007 au înființat 5 *instituții noi*. În procesul de reînființare, au regândit teritoriul școlii și educația integrată a copiilor provenind din familii sărace a primit prioritate. Pentru registrarea actuală a copiilor defavorizați au găsit o soluție inovativă „*Harta HHH*”, defalcată pe străzi și case, asigurând în același timp anonimitatea.

Cel mai important aspect al reorganizării a fost desființarea școlii generale segregate Szántó Kovács János. Părinții de aici puteau depune

scrisoare de intenție prin care să specifice în ce școală doresc să-și înscrie copii. Un obiectiv de bază a fost la plasarea elevilor evitarea unui nou fenomen de segregare.

Au desființat școlile din cartierele de la margine, iar începând cu anul școlar 2007/2008 copii au fost duși la școală cu un autobuz școlar.

Numărul posturilor desființate s-a apropiat de o sută, în consecință au elaborat o nouă procedură pentru realizarea disponibilizărilor în mod obiectiv punând accent pe calitate. Pentru fiecare pedagog au elaborat un set de evaluare complex universal valabil în care au primit loc rezultatele măsurabile, evaluarea conducătorilor instituțiilor, a părinților și evaluarea proprie. În noile școli directorii au fost desemnați pe un an, semnalând astfel că și poziția acestora depindea de rezultatele obținute.

Factori de succes

Modelul „Vasarhelyi” ca un model de desegregare a unui oraș este unic în Ungaria. Cu o desegregare la nivelul unui oraș cu statut de municipiu s-au făcut încercări doar la Szeged și Nyiregyhaza (Kerülő 2008; Szűcs 2007). Succesul procesului din Hodmezovasarhely – datorită complexității, acceptabilității sociale și profesionalismului – depășește rezultatele celorlalte două orașe.

1. Una dintre cauzele succesului programului de desegregare din Hodmezovasarhely se datorează voinței de colaborare a școlilor care nu se aflau sub incidența Autorității Publice Locale. Cele două școli aflate sub incidența bisericii iar una întreținută de o fundație nu doresc să se folosească de program în scopul de a face rost de copii elitei, din contră colaborează cu celelalte școli ex. în realizarea proiectelor de dezvoltare
2. Un alt factor important poate fi asigurarea consensului social, în scopul căruia consensul persoanelor care aduc decizii și a aparatului profesional este elementar.
La Hodmezovasarhely punctul de vedere al Autorității Publice Locale a fost de la început comprehensibil și consecvent: restructurarea

- sistemului instituțional a fost baza dezvoltării pașnice și succesului economic.
- Primarul, Autoritatea Publică Locală și conducătorii instituțiilor de învățământ sunt foarte devotați lângă reformă.
3. Programul de desegregare nu a fost inițiat din cauza unei presiuni externe de către conducătorii locali, ci ei însuși au generat procesul.
 4. Reforma instituțională a fost comunicată în mod maxim – conform criticilor până la nivelul propagandei. Au organizat conferințe, workshopuri, prezentări, pentru profesori, forumuri de locuitori, ședințe cu părinții și consultanțe pentru populația afectată –aproape pentru întregul oraș-. La conferințele de presă uneori au asigurat și inter activitatea prin emisiuni de radio și televiziune. Efectul a fost *deliberativ*.
 5. În procesul de desegregare Programul Mentor aflat sub coordonarea asociației DARKTE pentru studenți s-a dovedit a fi un program de sprijin foarte eficient, mentorii ajutând integrarea socială și școlară a copiilor defavorizați – majoritatea de etnie romă.

Bibliografie

- Kerülő Judit (2008): Az integráció és szegregáció kérdése egy iskolabezárás kapcsán. Új Pedagógiai Szemle, 58 (2): 12-29.
- Szűcs Norbert (2007): Kvalitatív technikák a deszegregáció szolgálatában. In Szilágyi Tamás és Zámolyi Ferenc (szerk.): Társadalom és épített környezet. Szeged–Wien: DARTKE – IVA, Dél-Alföld Társadalma 2., 41-52.

Járfás Tímea: Observarea participativă a școlii complementare din Ferencvaros

Pe de o parte ca o instituție de tip șansa a doua, joacă un rol important în activitățile recreaționale de după masă ale tinerilor defavorizați, pe de altă parte toată activitatea, chiar întreaga ființă este încercuită de incertitudine..
(Fragment dintr-un interviu)

În Ungaria școlile de după masă pentru rromi au o istorie de aproape 10 ani. Apariția acestora se datorează faptului, că sistemul școlar din țară nu este capabilă să diminueze disparitățile care provin din diferitele condiții economice sociale, iar cele mai multe dezavantaje din acesta le revin copiilor de etnie rromă, în cadrul acestora fiind cel mai mare rata de părăsire a școlii. În consecință este nevoie de instituții „ajutătoare” a căror scop este integrarea, prin realizarea unui program pedagogic social aflat în afara școlii (Barka, 2009)

Serviciile instituției nu se rezumă la pregătirea educațională a elevilor ci oferă și posibilitatea de a petrece timpul liber în mod folositor. Scopurile școlilor complementare sunt: dezvoltarea abilităților, dezvoltarea talentelor, petrecerea timpului liber dezvoltarea culturii. În cazul elevilor din școala generală un alt principiu este procurarea unei diplome compatibile pe piața muncii.

Și școala complementară din Ferencvaros și-a propus realizarea acestor obiective, unde am petrecut trei ore printre copii în cadrul programelor de după masă.

Pe parcursul cercetării am avut ca scop principal, să observăm în ce condiții și în ce împrejurimi și cu ce metode se desfășoară un program menit să integreze copii provenind din familii defavorizate. În timpul studiului ne-am dat seama că au înțeles greșit prezența noastră, ne-au tratat ca pe niște viitori voluntari, care ne-a determinăm să luăm parte în

mod activ la activități, iar acest lucru ne-a făcut posibilă statutul de participant observator. În ciuda faptului că am fost prezenți doar o dată și doar trei ore am experimentat foarte multe lucruri care prin citirea literaturii nu am fi observat.

Pe lângă observare am pregătit interviu cu managerul de proiect al școlii complementare, care s-a scuzat că nu este directorul instituției și în consecință nu are informații pentru fiecare întrebare/problemă, doar fiind vorba de un grup mic dispune de destul de multe informații. Spre norocul nostru a dezvoltat de la sine problemele care ne interesau în consecință am reușit să ajungem la o discuție liberă și am obținut răspuns la fiecare întrebare.

Școala complementară din Ferencvaros

Școala complementară din Ferencvaros este urmașa Centrului de ajutoare a familiei, în cadrul căruia în anii 1997-98 a luat ființă Societatea civilă Dzsumbuj Help. În anul 2001 a devenit o asociație independentă, iar înființarea școlii a început în 2004, pe exemplul școlii ajutoare din Józsefváros. Pe bază de grupe de vârste colaborează trei instituții. Începutul sigur asigură pregătirea de grădiniță pentru copii cu vârsta cuprinsă între 3-5 ani, Școala complementară pentru copii din școala generală, iar Punctul Tinerilor pentru adulții tineri și pentru adolescenți. În cadrul unui nou proiect oferă ajutor în găsirea unui loc de muncă pentru persoanele cuprinse între vârstele 18-50.

Din discuție a reieșit, că cea mai mare problemă pentru școala complementară, este asigurarea bazei materiale. Pe lângă donații și finanțarea primăriei ce mai mare sursă de venit o reprezintă fondurile europene, care nu oferă bani pentru activitate ci doar pentru investiții.

Serviciile Școlii complementare, nu sunt folosite doar de copii rromi ci și de alți copii defavorizați. Majoritatea elevilor ajunge aici prin relații personale. Rolul principal al instituției este compensarea deficiențelor, pe lângă asta asigurarea de servicii pedagogice și sociale complexe, dezvoltarea abilităților, a competențelor și a personalității, învățământ pe baza competențelor dezvoltarea talentelor.

Programul școlii este asemănătoare cu programa școlară a elevilor. În fiecare zi între orele 2 și 4 este program școlar, elevii atunci își scriu

lecțiile, doar în același timp atunci sunt pregătiți și pentru extemporale. Elevii nu sunt grupați pe materii, ci planurile de dezvoltare le fac pe baza necesităților individuale. De obicei sunt ocupații în grup, doar și ocupațiile individuale sunt dese.

După aceea între orele 4 și 6 sunt activități de timp liber, care au rolul de a dezvolta simțul de apartenență la societate și voința de a coopera. În timpul vizitei noastre s-a desfășurat chiar proiectul „Africa” un joc care cuprindea și informații geografice, istorice. Numărul participanților era între 30-35. Copii nu participă zilnic la aceste activități doar pe baza discuțiilor cu părinții, de 2-3 ori pe săptămână.

Instituția organizează programe de petrecere a timpului liber, iar de 1 mai programul actual al acestora a fost „festivalul Dzsumbuj”, la care copii au putut participa împreună cu familia.

Pe baza observației noastre participative am observat că educatorii suportă bine cea mai mare deficiență a elevilor rromi și a celor provenind din familii dezavantajate, limbajul și comportamentul adus de acasă. Școala complementară reprezintă un pod între anturajul nonconformist de acasă și lumea „oficială” a școlii și are succes în primul rând prin faptul că face învățământul mai accesibil pentru aceia, pentru care din societatea de acasă acesta lipsește.

Literatură

Bárka Közhasznú Egyesület 2009: Programul „Tanoda”.

<http://barkakhe.uw.hu>

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2008: Tanodák minőségbiztosítási eszkörendszer. [ww.nfu.hu](http://www.nfu.hu)

Kovács Márton Jeromos și Scharnitzky Máté:

Descrierea PAS (Planul anti-segregare)

Planul Anti-segregare "Analizează dacă în oraș se află zone rezidențiale segregate (cum ar fi, colonii, mediul de mahala), în caz afirmativ, se identifică problemele acestora (situația socială, probleme sociale și de sănătate în domeniul de furnizare a serviciilor publice - în special în educație, sănătate, condițiile de mediu, infrastructură aprovizionare, etc.) și se va efectua o analiză a modului în care dezvoltarea planificată urbană prin programele sale regionale și sectoriale afectează în vreun mod segregarea spațială "(Manual de dezvoltare urbană, 2007.)

În 2007, anti-segregarea a devenit un instrument important al guvernării în Ungaria. Practic, fiecare nivel de municipiu urban, care a aplicat pentru POR (Programul Operațional Regional), în cadrul reînnoirii urbane pentru finanțarea dezvoltării, a fost obligat să pregătească strategii integrate de dezvoltare urbană (cf. Bartucz et al 2010.). Deși acest lucru nu a fost obligatoriu (planul anexă tabelul-numit anti-segregare) dar în practică, datorită ferocei concurențe, lipsa acestui plan ar fi pus într-o poziție lipsită de șanse municipalitatea aplicată. Pe scurt: Orașul care dorea finanțare pentru dezvoltare urbană la sfârșitul anilor 2000, acela trebuia să pregătească și planul anti segregare. Manualul de dezvoltare urbană conține un set de instrucțiuni foarte clar cu privire la modul de întocmire a PAS. În următoarele vom urmări ideea cadrului teoretic al PAS, în scrierea lui Ladányi János.

Ladányi János (2007) rezuma problematica segregării interne:

1. Schimbarea sistemului, a creat, după prăbușirea unei economii planificate socialiste, o populație în jurul a 700 de mii de oameni exclusă aproape permanent.
2. Astăzi, 1/3-a din populația Ungarei este considerată săracă. Aceasta este o rată mare, comparabilă doar cu perioada cuprinsă între cele două războaie mondiale.

3. Aproximativ 25% din populația săracă este de origine romă, cea ce indică faptul că segregarea nu este neapărat o problemă exclusivă a minorității rome, deși nu există nici o îndoială că majoritatea romilor sunt săraci, unii dintre ei trăind chiar într-o sărăcie extremă.
4. În ultimele decenii granița dintre romi și cei ne-romi sa accentuat mai mult, cea ce a dus și la izolare teritorială (segregație).
5. Ca urmare a acesteia, sau format mai multe generații de săraci și șomeri, cea ce reprezintă forma cea mai grava a izolării.
6. În aceste comunități au luat formă două forme de procese. Poate fi observată îmbătrânirea și scăderea populației din unele sate sau comunități, și ocuparea masivă a acestora de către o populație romă tânără și fertilă. Volumul de populație creat duce la formarea de ghetouri sătești sau chiar formarea de mici comunități ale acestora. Un ghetou de dimensiunea Ormansag, nu poate fi practic gestionat într-o perspectivă medie de timp de nici un instrument de politică socială.

Pentru a opri procesul de segregare Ladányi János în mai multe lucrări ale sale (2007) a propus un program anti segregare. Iată câteva puncte ale acestuia:

1. Segregarea nu este cauza, ci consecința inegalităților structurale. Astfel fiecare plan sau acțiune a unui program ar trebui adaptat acestor condiții.
2. Dispozitivele rezidențiale anti-segregare sunt limitate! Cu toate acestea, politicile urbane și locative au un anumit grad de autonomie relativă.
3. Spațiile locuibile ce pot fi închiriate de către comunitățile locale se găsesc în număr relativ scăzut. Numărul acestora ar trebui să crească, deoarece politicile locative pot fi transformate într-un mijloc eficient de combatere a segregării.
4. Subvenționarea publică de proiecte care întrețin fenomenul segregării trebuie oprită, tocmai pentru a împiedica chiar programele anti-segregare se contribuie la regenerarea inegalităților sociale.
5. Statul trebuie să ia măsuri ferme pentru a stopa orice fel de schimb de populație. Zonarea nu va duce la părăsirea satelor. Vacuumul de populație va duce la ocuparea acestora de către o populație cu un

statut social scăzut. Deci, nu numai că nu respectă zonarea pe principiul scării economiilor (pentru a economisi bani), ci dimpotrivă satele vor deveni mai mari, se vor transforma în ghetouri, deci vor crește costurile.

6. Administrațiile locale trebuie să ia măsuri împotriva procesului de excludere.
7. Nu ar trebui înfăptuite reforme ce ar duce la formarea de ex. a unor raioane într-o regiune, vulnerabile prin dezvoltarea inegală a puterilor asociațiilor regionale.
8. Proiectele de reabilitare a orașelor mari trebuie să mențină populațiile ce le locuiesc (reabilitare socială).
9. Programele anti segregare nu trebuie neapărat începute prin investiții foarte mari.
10. Trebuie stabilit ce înseamnă de fapt segregarea. Se consideră segregată acea comunitate care este locuită într-o proporție ce depășește cu mult media de o populație cu un grad scăzut de școlarizare și/sau fără servicii.
11. Un număr de sub 2000 de persoane excluse permanent aparțin decilei de jos.
12. Unui număr de peste 2000 de persoane granițele decilei vor fi stabilite de zonele periferice sau numărul de case.
13. Dacă cineva are dreptul la un ajutor, acest drept va trebui confirmat de un notar cât și de angajator.
14. Acțiunile trebuie monitorizate și într-o perioadă de 3 ani trebuie revizuite.

Literatură

- Bartucz Sarolta, Lieszkovszky József Pál és Szabó Melánia 2010: Lipcsei leves helyi ízesítéssel. Integrált városfejlesztés Romániában és Magyarországon. In: Letenyei László (szerk.) Kortárs Városfejlesztési Modellek I. Budapest: TeTT könyvek.
- Ladányi János (2007): Az antiszegregációs programok szükségességéről és lehetőségeiről. Kritika, 2007. 36. évf. 10. szám. p. 2-4.
- Városfejlesztési Kézikönyv (2007): Városrehabilitáció 2007 – 2013-ban , Kézikönyv a Városok számára. Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium, Budapest, 2007.

György Tamás, Korom Gabriella și Rési Kata:

Rețea de magazine sociale

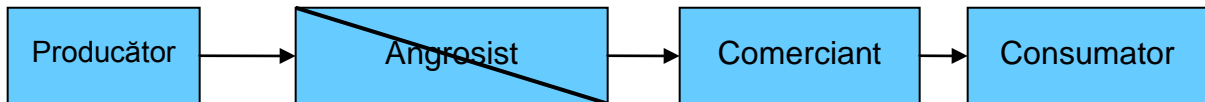
Din timp în timp în viața publică maghiară apare ca o cerință dorința ca produsele agricole, prin eliminarea angrosiștilor, să ajungă de la producător direct la consumator sau cel puțin la vânzătorii cu amănuntul. După schimbarea de regim, a fost adus ca argument așa numita piață MDF care, cel puțin ca un nume, el a supraviețuit MDF.

De fapt, în Europa de Vest, magazinele locale oferă spre vânzare adesea și produse locale, datorită faptului că în multe țări, în spatele acestor oferte există o formă de cooperare. Recent, sub numele de *Magazin Rețea Socială* o nouă organizație a început o afacere ce pare să aibă succes. Obiectivul acesteia este dublu: acela de a asigura venituri mai mari/stabile pentru producătorii locali, și mărfuri mai ieftine pentru cumpărători (orășeni).

Organizatorul MAGOSZ (Organizația fermelor și a fermierilor maghiari) a raportat că industria prelucrătoare din Ungaria, o parte semnificativă a ei aflată din 1990-1994 în proprietate străină, și "rele" condiții din Tratatul de aderare, semnat la Copenhaga, precum și datorită incapacității producătorilor maghiari de a efectua prelucrarea produselor primare a redus competitivitatea lor față de producătorii din vechile state membre. (Buda, 2010)

În 2008, anul în sectorul fructelor și legumelor și produselor lactate, au apărut mari probleme de valorificare a produselor ceea ce a dus chiar la demonstrații de către agricultori (de exemplu, blocada producătorilor județeni de mere, acțiunile producătorilor de produse lactate față de lanțurile de supermarket-uri multinaționale). A fost nevoie de soluții noi ca producătorii interni să-și recapete competitivitatea împotriva concurenței. MAGOSZ a oferit o alternativă la situația precară a populației rurale, fermierii, agricultorii cu privire la valorificarea produselor.

Principiul acestui model este acela ca câștigul, prin eliminarea angrosistului, să nu fie perceput de la consumator, astfel reușind ca prețul de consum să poată fi menținut constant scăzut.

Magazinul rețea socială a MAGOSY are un scop triplu:

- gestionare previzibilă
- aducerea produselor locale pe piață, și
- Stoparea pierderii cifrei de afaceri din vânzarea cu amănuntul.

Cercul de furnizori (producători) este stabilit de către MAGOSZ. Sunt de preferat fermierii, dar teoretic oricine este binevenit. Produsele vin de la producătorii locali, de la 50-100 km distanță. Proprietarii de magazine nu încheie contracte cu furnizorii ci cu MAGOSZ. Tot ei vor stabili și prețurile de achiziție și vânzare a produselor. (Magazinul poate lucra cu un profit de max.20%.)

Intermediar

După MAGOSZ măsurile luate fac ca prețurile alimentelor direct de la producători ar fi față de magazinele multinaționale, sunt cu 20-40% mai mici și în unele cazuri chiar cu 50% în Magazinele rețea socială. Budai, 2009,2010) „Monede multe fac de multe ori mai mult decât bancnotele puține” este principiul care face ca și comercianții să lucreze în câștig.

(Succesul) istorie

MAGOSZ a început ca o organizație de vânzări. Primul pas a fost încheierea unui contract cu lanțul de magazine CBA: , cca. 10 mii de tone de mere din județul Szabolcs-Szatmár-Bereg au fost vândute prin intermediul ACB, prin eliminarea angrosiștilor. Aceasta a fost urmată de o campanie MAGOSZ " mere în școli" la nivel național, apoi vânzări în Budapesta.

În 2009. 21 Ianuarie în Ferencváros sa deschis primul magazin rețea socială, unde au fost desfăcute mai multe produse: Carne produse lactate legume și fructe. Foarte repede a pornit o adevărată mișcare națională: în 2009 în luna Mai deja 740 de comercianți și-au exprimat dorința de afiliere din toate zonele țării. La început sa dorit înființarea a 200 de magazine, dar astăzi MAGOSZ spune că nu se vor opri câtă vreme va exista cerințe pentru înființarea lor. Astăzi sunt deja 130 de magazine partenere, din care 2/3 în Budapesta, dar magazinele rețea socială se dezvoltă dinamic, săptămânal deschizându-se 1-2 noi magazine.

Timpul care a trecut este prea scurt ca să putem evalua rezultatul obținut de Rețeaua socială. Ideea este agrată în Ungaria, și dacă construcția, logistica și asigurarea calității poate fi asigurată, atunci va deveni un model de recomandat.

Nu există nici un exemplu în Ungaria (ca în Austria, Danemarca, sau în altă parte), în care, cooperative regionale similare ar fi exploatate la nivel municipal sau regional, chiar dacă principiul „în magazinul local, produse locale!” ar justifica înființarea acestora în comunitățile locale.

Források

- Budai Gyula 2010: A szociális bolthálózatok jelene és jövője. Letöltve Április 7, 2010, <http://www.gazdakorok.hu/>
- Budai Gyula 2010: A multiláncok megkeserítik a szociális boltok életét. Letöltve Április 17, 2010, <http://www.pestszentlorinc.info/>
- Budai Gyula 2009: A szociális bolthálózat kialakulása és továbbfejlesztésének lehetősége. Letöltve Április 16, 2010, <http://www.ujreformkor.hu>

Beregszászi Nikolett és Gál Réka Zsuzsa:

Cooperativele sociale. Un posibil instrument pentru integrarea socială a romilor și a persoanelor dezavantajate.

Cooperativele sociale. Un posibil instrument pentru integrarea socială a romilor și a persoanelor dezavantajate.

Cooperativele sociale " o asociație autonomă de persoane care se unesc voluntar în scopul lor comun de cooperare în obiective economice, sociale, educaționale și culturale,și puse în aplicare prin intermediul democratic al unei întreprinderi controlate"

(revista OFA).¹

Cooperativa socială este o îmbinare specială a întreprinderii non profit și for profit deoarece acestea urmăresc un scop dublu: Obținerea de profit și îmbunătățirea situației sociale și materiale a membrilor. Membrii acesteia sunt în general lucrători pierduți pentru piața forței de muncă, dar din care cooperativele sociale vor forma lucrători reali. Două exemple:

Locuitorii unei comunități din Italia permit locuitorilor săraci (în mare parte imigranți) să muncească, să desfășoare activități lucrative pe piața internă ca membri ai cooperativei sociale. Locuitorii comunității permit acestei forțe de muncă să lucreze în grădinile sau casele lor, deoarece astfel pot recupera din taxele locale deductibile și astfel această forță de muncă, ca membri ai cooperatiei sociale, este integrată pe piața locală a muncii

Într-un centru austriac al unei stațiuni de schi, funcționează un restaurant unde angajații sunt în mare parte tineri dezavantajați, care primesc astfel experiență pentru practica profesională, sau chiar calificarea, pentru ca apoi să poată mai ușor să se afirme în aceste meserii.

Cooperativa socială este o idee ce a luat ființă de aproximativ 20 de ani. În Italia legislația care reglementează funcționarea cooperativelor

¹ Mulțumiri Dr. Csáky Gyopárka pentru interviu și sfaturi. Această scriere este inspirată în primul rând de studiul lucrărilor de specialitate asupra cooperativelor sociale, autohtone și străine.

sociale a apărut în 1991. În Ungaria legea X din anul 2006, cea referitoare la cooperării a permis înființarea acestor cooperării.

Modelul

Scopul cooperativelor sociale este acela de a readuce în lumea muncii pe aceia care stau în șomaj prelungit sau sunt neîncadrați în muncă. Cei mai mulți oameni (în special bărbații) își pierd repede respectul de sine după respingeri repetate ale angajatorilor. Este ușor să te complaci în mizeria pe care o crează diferitele mici ajutoare, atunci când omul este predispus să își piardă ziua întreagă cu fel și fel de activități iluzorice, ce ajung chiar să îl și obosească.

Prima etapă a revenirii pe piața muncii, este cea de oferii un loc de muncă prin care omul primește un loc de muncă pe care nu trebuie să îl caute: a se înțelege! Majoritatea celor care sunt neîncadrați de o lungă perioadă de timp sunt puternic frustrați: sunt prea bătrâni sau prea tineri, sub calificați sau prea calificați pentru posturile pe care le-au ratat. Dar ca membru al cooperării poate simți că aici îi este locul. Devine partener!

A doua etapă (după obținerea unui loc de muncă) constă în a reînvăța să se trezească dimineața pentru a merge la muncă. De obicei, membrii cooperării sociale, după un timp își depășesc vechiul statut, deoarece odată trecute cele două etape, pot intra cu capul sus pe piața muncii. (A treia etapă)

Membrii cooperativelor sociale sunt în relații de muncă sau de comisioane, astfel pentru activitatea lor vor beneficia de salarii.

Organizații democratice, în cazul în care membrii participă efectiv la funcționarea cooperării (cum ar fi participarea personală la adunările generale), respectiv în care se aplică principiul un membru un vot. În cazul în care cooperativă înregistrează câștiguri, atunci membrii cooperării pot primi dividende pe baza participanților. (dar acest lucru se întâmplă foarte rar)

Desigur „sănătos”, pentru un lucrător „sănătos” (neinfestat de șomaj îndelungat, cooperativa socială nu ar reprezenta un loc ideal de muncă. Munci grele, salarii scăzute și un sistem de decizii democratice cu imperfecțiunile sale, cooperativa nici nu ar putea rezista pe piața muncii dacă nu ar avea membrii ei decăzuți ai sistemului „sănătos”.

Cooperativele sociale au luat ființă în mod rar fără un sprijin sau stimul extern, dar foarte des au demonstrat că sunt capabile să se întrețină ulterior singure. Cooperatiile sociale sunt sprijinite de Uniunea Europeană a Fondului Social și Fundația Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. Subvențiile nu sunt o soluție, pentru înființarea diferitelor cooperatii sociale, de acea în occident acestea se pot înființa și porni activitatea cu sprijinul sau din resursele autorităților locale, nu prin sprijinul autorităților centrale.

Astăzi la dezbaterile financiare a autorităților locale, se poate obține mai greu o susținere pentru înființarea unei cooperatii sociale cu un viitor incert. De acea este nevoie de stimuli externi, deoarece aceste cooperatii încearcă să readucă pe piața muncii oameni care nu mai lucrează. De acea autoritățile locale ar trebui să aibe în vedere pe ca anume vrea sa cheltuiască banii: pe plata ajutoarelor sociale pe combaterea elementului infracțional, sau se poate întâmpla ca banii să nici nu între în buget din cauza evaziunii fiscale. Deci sprijinul pentru înființarea de cooperatii sociale, este una dintre cele mai ieftine soluții.

Cooperativa se înființează pe baza unui plan de afaceri bine elaborat, care să demonstreze că dispun de specialiști care pot gestiona un program social / financiar. Ceilalți membrii sunt persoanele dezavantajate care au nevoie de acest program. Acest plan de afaceri va fi obiectiv analizat, la fel cum ar face o bancă, doar că în schimb nu pretinde dobândă pentru ajutorul oferit, ci chiar foarte des oferă un sprijin material nerambursabil.

În Ungaria între anii 2006 și 2008, criteriile de evaluare (indiferent de fondul planului de afaceri), au urmărit următoarele aspecte:

- Repartizarea geografică (cât mai uniform împrăștiate în țară)
- promovarea ocupării forței de muncă (membri cei mai defavorizați)
- Organizare la nivel local (constituia un avantaj în cazul în care constituia un element al cererii)
- Reducerea muncii ilegale (în sectoare ce se folosesc de munca la "negru")
- Training (prin atragerea de mentori și consultanți)

Experiențe internaționale

Cooperațiile sociale au domenii de aplicare extrem de largi și totodată unice: Satisfac nevoile cărora nici piața nici sectorul civil nu le-au găsit soluții.

În țările mediteraneene, cooperațiile sociale îndeplinesc sarcini ca : Îngrijirea persoanelor în vârstă, a copiilor, curățenie sau grădinărit. Cei care îndeplinesc aceste sarcini primesc salarii de la cooperative, iar beneficiarii acestor servicii plătesc cooperației cu *bonuri* nu cu numerar.

Aceste bonuri se pot obține de la autoritățile locale și pot fi deduse din taxele locale. Cum localnicii au plătit deja taxele locale, au de ales între a lăsa acești bani să se "piardă" în buzunarele autorităților locale, sau a beneficia de serviciile pe care le pot oferi cooperațiile sociale. Particularitatea constă în faptul ca autoritățile locale sprijină pe termen lung activitatea cooperațiilor sociale(cu o parte dintre veniturile constituite din taxe și impozite) reducând astfel tensiunile sociale locale, și ajutând integrarea socială.

Experiența italiană pune în evidență caracterul integrator și de construire a comunității: clasa de mijloc italiană nu are încredere în imigranți săraci, dar au încredere în cooperativă. Datorită cooperativei, se reconstruiește din nou relația patriarhală prin care pătura săracă ajunge mai aproape de clasa de mijloc, chiar și de cea bogată, se extinde capitalul relațional, ceea ce va constitui baza unei integrări de succes.

În Austria și Ungaria se oferă o gamă mai largă de servicii, cum ar fi exploatarea unei pensiuni. Acestea sunt mai aproape de natura organizațiilor for profit. Dar dacă pensiunea nu primește destui clienți, atunci cooperația va da faliment.

Modelul

Scopul cooperativelor sociale este acela de a readuce în lumea muncii pe aceia care stau în șomaj prelungit sau sunt neîncadrați în muncă. Cei mai mulți oameni (în special bărbații) își pierd repede respectul de sine după respingeri repetate ale angajatorilor. Este ușor să te complaci în mizeria pe care o creează diferitele mici ajutoare, atunci când omul este predispus să își piardă ziua întreagă cu fel și fel de activități iluzorice, ce ajung chiar să îl și obosească.

Prima etapă a revenirii pe piața muncii, este aceea de oferii un loc de muncă prin care omul primește un loc de muncă pe care nu trebuie să îl caute: a se înțelege! Nu va trebui să parcurgă din nou toate etapele degradante care îl fac să tremure la gândul că: Poate iarăși voi fi respins! Majoritatea celor care sunt neîncadrați de o lungă perioadă de timp sunt puternic frustrați: sunt prea bătrâni sau prea tineri, sub calificați sau prea calificați pentru posturile pe care le-au ratat. Prin urmare nu mai îndrăznește să se aventureze. Dar ca membru al cooperației poate simți că aici îi este locul. Devine partener!

A doua etapă (după obținerea unui loc de muncă) constă în a reînvăța să se trezească dimineața pentru a merge la muncă. De obicei, membrii cooperației sociale, după un timp își depășesc vechiul statut, deoarece odată trecute cele doua etape, pot intra cu capul sus pe piața muncii. (A treia etapă)

Membrii cooperativelor sociale sunt în relații de muncă sau de comisioane, astfel pentru activitatea lor vor beneficia de salarii. Organizații democratice, în cazul în care membrii participă efectiv la funcționarea cooperației (cum ar fi participarea personală la adunările generale), respectiv în care se aplică principiul un membru un vot. În cazul în care cooperativa înregistrează câștiguri, atunci membrii cooperației pot primi dividende pe baza participațiilor (dar acest lucru se întâmplă foarte rar).

Desigur „sănătos”, pentru un lucrător „sănătos” (neinfestat de șomaj îndelungat, cooperativa socială nu ar reprezenta un loc ideal de muncă. Munci grele, salarii scăzute și un sistem de decizii democratice cu imperfecțiunile sale, cooperația nici nu ar putea rezista pe piața muncii dacă nu ar avea membrii ei decăzuți ai sistemului „sănătos”.

Cooperativele sociale au luat ființă în mod rar fără un sprijin sau stimul extern, dar foarte des au demonstrat că sunt capabile să se întrețină ulterior singure. Cooperatiile sociale sunt sprijinite de Uniunea Europeană a Fondului Social și Fundația Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. Subvențiile nu sunt o soluție, pentru înființarea diferitelor cooperatii sociale, de acea în occident acestea se pot înființa și porni activitatea cu sprijinul sau din resursele autorităților locale, nu prin sprijinul autorităților centrale.

Astăzi la dezbaterile financiare a autorităților locale, se poate obține mai greu o susținere pentru înființarea unei cooperatii sociale cu un viitor incert. De acea este nevoie de stimuli externi, deoarece aceste cooperatii încearcă să readucă pe piața muncii oameni care nu mai lucrează, care se întrețin din ajutoare sociale, din munca la negru sau chiar care stau foarte aproape de a recurge la înfăptuirea de fapte penale. De acea autoritățile locale ar trebui să aibă în vedere pe ca anume vrea sa cheltuiască banii: pe plata ajutoarelor sociale pe combaterea elementului infracțional, sau se poate întâmpla ca banii să nici nu intre în buget din cauza evaziunii fiscale. Deci sprijinul pentru înființarea de cooperatii sociale, este una dintre cele mai ieftine soluții.

Cooperativa se înființează pe baza unui plan de afaceri bine elaborat, care să demonstreze că dispun de specialiști care pot gestiona un program social / financiar. Ceilalți membrii sunt persoanele dezavantajate care au nevoie de acest program. Acest plan de afaceri va fi obiectiv analizat, la fel cum ar face o bancă, doar că în schimb nu pretinde dobândă pentru ajutorul oferit, ci chiar foarte des oferă un sprijin material nerambursabil.

În Ungaria între anii 2006 și 2008, criteriile de evaluare (indiferent de fondul planului de afaceri), au urmărit următoarele aspecte:

- Repartizarea geografică (cât mai uniform împrăștiate în țară)
- promovarea ocupării forței de muncă (membri cei mai defavorizați)
- Organizare la nivel local (constitua un avantaj în cazul în care constitua un element al cererii)
- Reducerea muncii ilegale (în sectoare ce se folosesc de munca la "negru")
- Training (prin atragerea de mentori și consultanți)

Experiențe internaționale

Copertile sociale au domenii de aplicare extrem de largi și totodată unice: Satisfac nevoile cărora nici piața nici sectorul civil nu le-au găsit soluții.

În țările mediteraneene, cooperație sociale îndeplinesc sarcini ca : Îngrijirea persoanelor în vârstă, a copiilor, curățenie sau grădinărit. Cei care îndeplinesc aceste sarcini primesc salarii de la cooperative, iar beneficiarii acestor servicii plătesc cooperației cu *bonuri* nu cu numerar.

Aceste bonuri se pot obține de la autoritățile locale și pot fi deduse din taxele locale. Cum localnicii au plătit deja taxele locale, au de ales între a lăsa acești bani să se "piardă" în buzunarele autorităților locale, sau a beneficia de serviciile pe care le pot oferi Cooperatiile sociale. Particularitatea constă în faptul ca autoritățile locale sprijină pe termen lung activitatea cooperatiilor sociale(cu o parte dintre veniturile constituite din taxe și impozite) reducând astfel tensiunile sociale locale, și ajutând integrarea socială.

Experiența italiană pune în evidență caracterul integrator și de construire a comunității: clasa de mijloc italiană nu are încredere în imigranți săraci, dar au încredere în cooperativă. Datorită cooperativei, se reconstruiește din nou relația patriarhală prin care pătura săracă ajunge mai aproape de clasa de mijloc, chiar și de cea bogată, se extinde capitalul relațional, ceea ce va constitui baza unei integrări de succes.

În Austria și Ungaria se oferă o gamă mai largă de servicii, cum ar fi exploatarea unei pensiuni. Acestea sunt mai aproape de natura organizațiilor for profit. Dar dacă pensiunea nu primește destui clienți, atunci cooperația va da faliment.

Experiența maghiară

În Ungaria cele mai multe cooperații sociale au fost înființate de către pedagogi ajunși pe liste de disponibilizați, și care în mod natural oferă servicii în domenii ocupaționale ca îngrijirea copiilor, orientarea spre sport spre dezvoltarea de aptitudini etc. Sunt des întâlnite și activități ce preiau o parte din sarcinile autorităților locale ca: reabilitarea clădirilor părăsite, valorificarea acestora, servicii de salubritate și bineînțeles ajutor acordat persoanelor în vârstă. Mai rar, dar se întâlnesc și activități for profit ca de ex. transport de persoane.

Există o tendință generală, aceea că cooperațiile sociale, cu timpul își largesc sfera de activitate. eMulticoop de ex. o cooperație care avea ca obiect de activitate valorificarea deșeurilor, și-a largit activitatea oferind rezidenților din Szécsény servicii de colectare a taxelor, contabilizarea acestora. Există cooperație de pedagogi care și-a largit sfera de activitate închiriind saltele și terenuri de joacă gonflabile pentru diferite petreceri. Punctul de vedere al lărgirii sferei de interes al unei cooperații nu este neapărat gândit din punct de vedere comercial (în ce constă profitul) ci mai mult se bazează pe folosirea resurselor: (la ce se pricep membrii cooperației).

În Ungaria cele mai multe încercări au fost acelea de a înființa cooperații sociale cu caracter agricol. Acestea au primit foarte rar ajutor, din cauza problemelor de a justifica planurile de afaceri, pe de altă parte datorită reglementărilor legislative.

În țara noastră instituția cooperațiilor sociale trăiește încă faza copilăriei. Încă nu avem o autoritate publică care prin sistem de bonuri să susțină o asemenea cooperație, cu toate că acest sistem este mai ieftin decât cel prin care se plătesc ajutoare sociale sau urmărirea infracționității în creștere, și poate fi poate fi un instrument al reintegrării sociale.

Szita Ildikó și Tóth Tímea:

Programul de recuperare a decalajului romilor in Esztergom

Situația ²

În Esztergom trăiesc aprox. 2600 de romi, cea ce reprezintă 10% din locuitori. Cei mai multi dintre ei sunt necalificați și cu un nivel de școlarizare scăzut. În ultimii 10 ani, doar 9 romi și-au dat bacalaureatul, cea ce este mult sub nivelul național. 90 % dintre romi, trăiesc într-o sărăcie totală. Starea locuințelor lasă și ele mult de dorit. Mulți trăiesc înghesuți în locuințe de 30 de metri pătrați, fără apa sau canalizare.

Programul de recuperare a decalajului romilor a fost abordată de la nivelul de sus al comunității. Primarul a prezentat problema referentului pentru problemele romilor. Studiul care a urmat a stat la baza programului care a fost prezentat consilierilor locali.

Principiul programului

Principiul de bază al acestui program, este acela ca depășind sistemul de ajutorare, se oferă comunității rome posibilitatea de a oferi un punct de pornire.

„Autoritatea publică nu oferă pește, ci plase pentru prins pește” – a sintetizat referentul.

Programul are trei piloni:

1. Instruire
2. ocupații și
3. rezolvarea problemei locative a romilor.

Potrivit referentului acești trei piloni pot funcționa doar împreună, separat nu pot crea nici un efect.

Cel mai important pilon este acela al *Instruirii*. Rezultatele pe termen lung sunt de așteptat doar după integrarea romilor in programele educaționale, deoarece doar după o educație adecvată pot ocupa un loc de muncă care sa le asigure traiul decent. În cadrul acestui program sau pus bazele unui sistem de burse, ce va ajuta romii defavorizați să urmeze cursurile unei

² Mulțumim pe această cale coordonatorului de program din Esztergom

școli. Acesta are scop dublu: acela care învață să urmeze școala mai departe, iar cel care a abandonat-o să se așeze din nou în băncile școlii.

Elevii romi din cursurile elementare și cele medii primesc burse în jur a 15 000 de forinți pe luna (aprox 60 euro) pe decursul a celor 10 luni de școală, iar cei care urmează forme mai înalte de învățământ acestora le va fi stabilită bursa individual în funcție de necesitățile personale.

Acel rom care își exprimă dorința de a-și mări gradul de școlarizare, poate urma un *program ocupațional*. Consiliul a hotărât ca toate instituțiile subordonate autorității publice locale să fie obligate să înființeze locuri de muncă în care pot fi angajați cetățeni romi potrivit gradului lor de calificare. Așa că printre altele aceștia pot fi angajați în grădinițe, școli, agenția orașenească de turism, întreprinderi de construcții etc. În astfel de instituții sau întreprinderi romii pot ocupa locuri de munca în meserii ca doici, femei de serviciu, funcționari, asistenți pedagogi etc. Nici nu mai trebuie spus că aceste măsuri au întâmpinat o opoziție acerbă, pentru că a fost greu de explicat de ce este nevoie să fie concediate două femei de serviciu care își făceau treaba în mod onest, și angajate în locul lor două femei romi fără referințe.

În urma schimbărilor legislative, acel cetățean rom care ia parte la programele ocupaționale, poate beneficia de *locuință de serviciu*. Prin aceasta autoritatea locală, rezolvă și problema locative a celor care sunt interesați de acest aspect.

(După observațiile noastre acest pilon al programului este cel mai rar solicitat)

Programul educațional și elaborarea condițiilor de muncă a cauzat cadrului juridic serioase probleme la elaborarea acestuia, deoarece unele funcții administrative pot fi ocupate doar de cei care au terminat anumite forme de învățământ.

Participanții la programul de recuperare a decalajului romilor

În prezent fac parte din acest program 82 de persoane. 17 urmează cursurile de zi de învățământ mediu, 3 urmează cursuri la școli superioare, iar 62 urmează cursuri de învățământ la distanță sau serale.

Cei din urmă, deci 54 de persoane, fac parte și din programul ocupațional, deci sunt angajați.

Participanții au fost selectați din locuitorii permanenți ai Esztergomului, care au adus recomandări din partea Autorității publice minoritare Țigănești sau au fost recrutați personal. Potrivit acordului încheiat, participanților li s-a oferit locuri de muncă, dar trebuiau să își asume în paralel și condițiile educaționale. Pe lângă serviciu trebuiau să ia parte săptămânal și la două ore de școală săptămânale. Condițiile acordului au fost foarte dure. Cel care din motive imputabile lui, rămânea în afara programului educațional, își pierdea și locul de muncă, trebuind să achite și contravaloarea bursei primite până la acea dată.

O critică ar putea fi adusă, prin aceea că aceste condiții ar putea să le fie defavorabilă chiar celor mai nevoiași, dar pe de altă parte angajatul trebuie să conștientizeze faptul că aceasta este o posibilitate serioasă prin care ar putea aduce schimbări în viața lui și a familiei sale.

Programul pentru romii din Esztergom, nu poate fi o soluție pentru toți locuitorii romi ai orașului, dar pentru aceia care doresc să își depășească condiția socială, poate fi un instrument eficient.

Programe corelate

Principalii piloni, și alte inițiative destinate să ajute eficiența programului.

- Roma Mentor Network (se ocupă de organizarea formelor de predare și culege informații cuprinzătoare despre romi în toate domeniile ocupării forței de muncă, la locul de muncă, majoritatea legate de integrarea socială.)
- Serviciul pentru piața muncii pentru romi (are ca scop de a permite lucrătorilor independenți care caută locuri de muncă, selecție de locuri de muncă potrivite pentru ei, achiziție, etc.)
- Pregătirea angajatorilor (bazat pe modelul din Anglia pentru încercarea de a pregăti angajatorii pentru angajarea lucrătorilor defavorizați: promovarea unei mai bune comunicări, evaluarea de abilitați și cunoștințe a părților interesate)
- Programe de formare: cursuri pentru bone, cursuri ECDL Start operator de calculator (în vara anului 2008, 17 de romi au trecut cu succes examenul)
- Formarea cadrelor didactice (pentru comunități cu specificul cultural propriu al romilor.)

Bibliografie

- Interjú Sztojka Gusztáv esztergomi romaügyi referenssel. 2010. április 29.
- Esztergom Város Önkormányzata (2009): A roma felzárkóztatás esztergomi programja. Esztergom: „Spori Print Vincze” Kft.

Anti segregare

Culegere de oferte pe baza experiențelor din Ungaria

Elaborat de Letenyei László pe baza cerinței DARTKE

Responsabil de publicație președintele DARTKE

© scriitorii

© Letenyei László

© DARTKE

Elaborat cu sprijinul colegiului internațional NCA

În cadrul proiectului „Anti segregare în Ungaria, România și Serbia”

/ NCA-NK-10-B-0113

Szeged, 31.decembrie. 2010

Prezentat la conferința internațională cu titlul „Anti segregare”

26.ianuaria.2011.

Elaborat în 50 de exemplare.